

شناسایی و سطح‌بندی عوامل مؤثر بر تعارضات اولیه زناشویی در زوجین تازه ازدواج کرده با رویکرد مدل‌سازی ساختاری تفسیری (ISM)

Identifying and Ranking the Factors Affecting Early Marital Conflicts in Newly Married Couples with Interpretive Structural Modeling (ISM) Approach

<https://dx.doi.org/10.52547/JFR.17.4.541>

Y. Rezapour Mirsaleh, Ph.D.

Department of Counseling, Ardakan University, Ardakan, Iran

M. Mosayebi Ardakani, M.A.

Department of Counseling, Ardakan University, Ardakan, Iran

Z. Kandaghi, M.A.

Department of Counseling, State Welfare Organization, Meybod, Iran

B. Nazemi, M.A.

Department of Education Sciences, Ministry of Education, Ardakan, Iran

✉ **دکتر یاسر رضاپور میر صالح**

گروه مشاوره، دانشگاه اردکان

ملیحه مصیبی اردکانی

گروه مشاوره، دانشگاه اردکان

زهرا خندقی

گروه مشاوره، سازمان بهزیستی کشور

بتول ناظمی

گروه علوم تربیتی، وزارت آموزش و پرورش

دریافت مقاله: ۱۴۰۰/۶/۷

دریافت نسخه اصلاح شده: ۱۴۰۰/۱۰/۲۶

پذیرش مقاله: ۱۴۰۰/۱۱/۲۳

Abstract

This study aims to identify and rank the factors affecting the initial marital conflicts in newly married couples. This is a descriptive study.

✉ Corresponding author: Department of Counseling, Faculty of Humanities and Social Sciences, Ardakan University, Ardakan, Iran.
Email: y.rezapour@ardakan.ac.ir

چکیده

پژوهش حاضر با هدف شناسایی و سطح‌بندی عوامل مؤثر بر تعارضات اولیه زناشویی در زوجین تازه ازدواج کرده، انجام شد.

✉ نویسنده مسئول: استان یزد، شهرستان اردکان، بلوار آیت‌الله خاتمی، دانشگاه اردکان، دانشکده علوم انسانی
پست الکترونیکی: y.rezapour@ardakan.ac.ir

The statistical population of this study included experienced counselors who worked as family counselor in Meybod and Ardakan City. 12 expert counselors were selected using purposeful sampling method. An interpretive structural modeling method was used to identify and rank the factors affecting the early marital conflicts. The results showed the unpleasant atmosphere of the family of origin was in the seventh and last rank and infidelity and extramarital affairs was at the highest and last rank of the model. The power structure in the family was at the sixth rank, the ideals, economic problems, low life skills and differences in lifestyle were at the fifth rank, modern women's identity and lack of awareness about sexual issues were in the fourth rank, mental illness and behavioral disorders and premarital events were in the third rank and lack of initial love was in the second rank. It can be concluded that the unpleasant atmosphere of the family of origin is the most effective and fundamental factor in creating marital conflicts among newlyweds and should be considered at the premarital counseling.

Keywords: Ranking, Marital Conflicts, Interpretive Structural Modeling

در این پژوهش توصیفی، جامعه آماری شامل مشاوران مجربی بود که در شهرستان‌های میبد و اردکان در حوزه خانواده فعالیت می‌کردند. با روش نمونه‌گیری هدفمند تعداد ۱۲ مشاور به‌عنوان نمونه انتخاب شدند و با استفاده از مدل ساختاری- تفسیری به سطح‌بندی عوامل استخراج‌شده پرداختند. یافته‌ها نشان داد عامل فضای ناخوشایند خانواده مبدأ در سطح هفتم و زیربنایی و عامل خیانت و روابط فرازنشویی در بالاترین و آخرین سطح مدل قرار می‌گیرد. نوع ساختار قدرت در خانواده در سطح ششم، عوامل ایده‌آل‌های ذهنی، مشکلات مالی و اقتصادی، ضعف زوجین در مهارت‌های زندگی و تفاوت در سبک زندگی در سطح پنجم، هویت مدرن زنان امروز و ناآگاهی از مسائل جنسی در سطح چهارم، بیماری روانی و اختلالات رفتاری یکی از زوجین و رویدادهای دوران قبل از ازدواج (آشنایی، نامزدی، عقد) در سطح سوم و نبود عشق و محبت اولیه در سطح دوم قرار گرفت. براساس این مدل، می‌توان نتیجه‌گرفت فضای ناخوشایند خانواده مبدأ، مؤثرترین و زیربنایی‌ترین عامل در ایجاد تعارضات اولیه زناشویی است که بایستی در مشاوره‌های پیش از ازدواج مورد توجه ویژه‌ای قرار گیرد.

کلیدواژه‌ها: سطح‌بندی، تعارضات زناشویی، مدل‌سازی ساختاری تفسیری

مقدمه

ازدواج مهم‌ترین و مقدس‌ترین پیوندی است که بین دو فرد روی می‌دهد و سرآغاز شکل‌گیری یک کانون حمایتی- عاطفی است که کارکرد آینده خانواده و سلامت جسمی و روانی اعضا بر روی آن بنا نهاده می‌شود. داشتن زندگی زناشویی موفق برای هر کسی هدفی عمده و آرمانی به شمار می‌رود اما زندگی زناشویی به‌رغم جاذبه‌های عاطفی و جنسی‌اش، گاه آغاز تدریجی مشکلات و اختلافات در زمینه‌های مختلف است. ناکامی زوجها در حل مشکلات زناشویی و اختلافات در زمینه‌های مختلف، معلول عواملی بی‌شمار است (ماندگاری^۱، ۱۳۹۴). برای اینکه خانواده بتواند کارکردهای اصلی خود را به‌خوبی ایفا کند، لازم است امنیت و آرامش در

آن وجود داشته باشد، بنابراین تعارضات خانوادگی از جمله مباحثی است که توجه متخصصان روانشناس و جامعه‌شناس را به خود جلب کرده است. اختلاف و تعارض در روابط زن و شوهر به خاطر تصمیم‌گیری‌های مشترکی که اتخاذ می‌کنند امری طبیعی است (صلاحیان^۲ و همکاران، ۱۳۸۹) و زمانی پیش می‌آید که عدم توافق مشاهده می‌شود یا نیازها برآورده نمی‌شود؛ در نتیجه همسران نسبت به یکدیگر احساس خشم و نارضایتی می‌کنند (اسماعیلی و دهدست^۳، ۱۳۹۳). از آنجایی که ازدواج پیوندی میان دو نفر است که در آن هریک اعتقادات، ویژگی‌های شخصیتی و ارزش‌های خود را وارد آن می‌کنند، بنابراین جای تعجب نیست که حتی در ازدواج‌های موفق هم زن و شوهر مجبور به مقابله با اختلافات و مسائل متعدد زناشویی شوند و این تعارضات و ناسازگاری‌ها امری طبیعی است (ماندگاری، ۱۳۹۴؛ ویکس و تریث^۴، ۲۰۱۴). افراد در موقعیت‌های مختلف براساس معانی ذهنی، نگرش‌ها و انتظارات از آن وضعیت رفتار می‌کنند و وقتی این معانی ذهنی و انتظارات فرد از وضعیت، به اندازه کافی با تجربیات او در این وضعیت سازگار نباشد، تعارض روی می‌دهد (ویلویی و همکاران^۵، ۲۰۱۵؛ بیگلی و ترنر^۶، ۱۳۸۴). زیدنر و کلودا^۷ (۲۰۱۳)، تعارض زناشویی را نتیجه اختلاف‌نظر زن و شوهر در مورد اهداف شخصی، انگیزه‌ها، ارزش‌ها یا اولویت‌های رفتاری تعریف می‌کنند و درمانگران سیستمی آن را ناشی از نزاع بر سر قدرت، به دست آوردن پایگاه و حذف امتیازات می‌دانند (ثنایی^۸ و همکاران، ۱۳۹۶).

گاتمن و لونسون^۹ (۲۰۰۰)، تعارضات زناشویی را به دو نوع «قابل حل» و «دائمی» تقسیم می‌کند. گاهی زوجین وقتی دچار تعارض می‌شوند با استفاده از فنون صحیح حل تعارض، تصمیم مشترک می‌گیرند و تعارض حل می‌شود، اما تعارضات دائمی در اختلافی عمیق بر سر موضوعات اساسی همچون ارزش‌ها، نقش‌ها و صفات شخصیتی است. این تعارضات دائمی در طول زندگی وجود دارند و به‌سختی قابل حل و فصل هستند.

تعارضات زناشویی تنها به مواردی که به طلاق می‌انجامد محدود نیست؛ بخش قابل توجهی از تعارضات که همه‌روزه در خانواده رخ می‌دهد و سلامت جسمی، روانی و اجتماعی افراد را شدیداً تهدید می‌کند نیز در این حوزه قرار می‌گیرد (اولیری و اسمیت^{۱۰}، ۱۹۹۱) و موجب به هم خوردن آرامش خانواده و به دنبال آن تحمل نکردن همدیگر می‌شود (اونسی و عامر^{۱۱}، ۲۰۱۴). تعارضات می‌توانند کیفیت زندگی زوجین را تحت تأثیر قرار دهند و منجر به طلاق شوند (دی^{۱۲}، ۲۰۱۰؛ چهارآز ابوالحسنی^{۱۳}، ۱۳۹۵). تعارضات زناشویی فرصت در کنار هم بودن، کسب تجارب مشترک، گفت‌وگوی صمیمانه و روابط جنسی رضایت‌بخش را کاهش می‌دهند و تأثیر منفی بر زندگی زوجین می‌گذارند (دی، ۲۰۱۰). علاوه بر آن باعث کاهش رضایت از ازدواج می‌شوند و سلامت روان خانواده را تحت تأثیر قرار می‌دهند (گریچ و فینچام^{۱۴}، ۲۰۰۱).

تعارضات زناشویی، احتمال ماندن در ازدواج را برای مدت طولانی دشوار می‌کند (گاتمن و لونسون، ۲۰۰۰). آمارها نشان می‌دهند که ۱۴/۱ درصد طلاق‌های ثبت‌شده مربوط به کمتر از یک سال طول مدت ازدواج و ۴۹/۷ درصد یا به عبارت دیگر نیمی از طلاق‌های ثبت‌شده مربوط به کمتر از پنج سال زندگی مشترک است (سازمان ثبت احوال ایران^{۱۵}، ۱۳۹۳). این مسئله بیانگر این است که سال‌های اول ازدواج از مقاطع مهم در چرخه زندگی است که در آن سطح تعارض و اختلافات افزایش می‌یابد (حاجیلو^{۱۶} و همکاران، ۱۳۹۳). اولین مشکلات زندگی مشترک معمولاً پس از پایان دوره شیفتگی آن‌ها ظاهر می‌شود. دوره شیفتگی

را آغاز زندگی مشترک می‌نامند که همه چیز جدید و مهیج است و فرد درگیر احساسات جدید و آتشین خود است. در طول این مدت، زوجها نسبت به کمبودهای زندگی یا نکات منفی آگاهی کمتری دارند، بنابراین بعد از گذشت مدتی از زندگی مشترک، اولین مشکلات خود را نشان می‌دهند. از طرفی در سال‌های ابتدایی، زوجین شناخت کافی از روحیات یکدیگر ندارند و خانواده‌ها همیشه این زندگی جدید را براساس ایده‌آل‌های خود ارزیابی می‌کنند که این معمولاً به دلیل تعلق آن‌ها به فرزند تازه ازدواج کرده است. به نظر چارلز فیشمن (۱۹۸۸)، محیط خانواده دائماً در حال تغییر و تحول است و شامل مجموعه‌ای از مراحل هست که هر خانواده ناگزیر باید این مراحل را طی کند، در هر مرحله تکالیفی وجود دارد که باید اجرا شود (گلدنبرگ ای و گلدنبرگ اچ^{۱۷}، ۱۳۹۸). در نمودار زیلباخ (۱۹۸۸)، تکلیف زوجینی که در مرحله آغازین چرخه زندگی قرار دارند این است که استقلال فردی را به یک وابستگی متقابل زناشویی پیوند دهند؛ اگر قسمتی از این تکلیف ناقص اجرا شود، باعث ناتوانی خانواده در اجرای تکالیف مراحل بعد می‌شود و مشکلات به مراحل بعدی خانواده وارد می‌شود و بر تعارض زوجین می‌افزاید (گلدنبرگ ای و گلدنبرگ اچ، ۱۳۹۸).

با توجه به اینکه سال‌های اول ازدواج دوره‌ای پرتنش برای زوج‌های جوان است و بیشتر طلاق‌ها و تعارضات در این دوره روی می‌دهد، نظر به اهمیت خانواده و جایگاه آن به‌عنوان مأمن آرامش، همچنین در نظر داشتن خانواده به عنوان اولین نهادی که هر فرد در آغاز حیات خود پا به آن می‌گذارد و با توجه به اینکه سلامت هر جامعه در گرو سلامت این نهاد است، لذا ضروری است که تعارضات زناشویی که تهدیدی بر استحکام و دوام خانواده است مورد ارزیابی دقیق قرار گیرد. تفاوت‌های فرهنگی بین زوجین بر تعارضات زناشویی تأثیر می‌گذارد و چنین زوجینی ثبات زناشویی کمتری دارند، بنابراین باید به‌صورت جداگانه در هر فرهنگی، به بررسی عوامل مؤثر بر تعارضات زناشویی پرداخته شود و نمی‌توان تمام نتایج حاصل از پژوهش‌ها را به فرهنگ‌های دیگر تعمیم داد؛ بر این اساس، مهم است که به بررسی عوامل مؤثر بر تعارضات در فرهنگ ایرانی بپردازیم. با توجه به اینکه عوامل مؤثر بر تعارضات‌های اولیه زیاد هستند؛ برای درک بهتر، علاوه بر شناسایی آن‌ها، نیاز به سطح‌بندی عوامل نیز هست تا بتوانیم با اولویت‌بندی عوامل، برنامه‌های آموزشی خود را در این زمینه طرح‌ریزی کنیم. لذا هدف از این پژوهش، بررسی عوامل مؤثر بر تعارضات اولیه زناشویی با استفاده از مدل ساختاری تفسیری است.

روش

این پژوهش از نظر هدف کاربردی است، زیرا به بررسی عوامل مؤثر بر تعارضات اولیه زناشویی می‌پردازد و نتایج آن می‌تواند در پیشگیری و حل تعارضات زوج‌های جوان، به‌خصوص در حوزه مشاوره پیش از ازدواج استفاده شود. این مطالعه با توجه به نحوه گردآوری داده‌ها از نوع توصیفی-پیمایشی است. جامعه آماری این پژوهش شامل مشاوران مجربی بود که در شهرستان‌های میبد و اردکان در حوزه خانواده و پیش از ازدواج فعالیت می‌کنند. به روش نمونه‌گیری هدفمند، تعداد ۲۰ نفر از مشاوران حوزه خانواده شناسایی شدند. معیارهای انتخاب یا همان ملاک ورود: مدرک تحصیلی در زمینه مشاوره خانواده،

حداقل مدرک کارشناسی ارشد، حداقل پنج سال سابقه کاری و تأهل بود که در نهایت ۱۲ خبره انتخاب شدند.

به منظور دستیابی به اطلاعات نظری و اصولی پژوهش، شناسایی متغیرها و همچنین گردآوری پیشینه پژوهش از منابع کتابخانه‌ای و اینترنتی شامل کتب، پایان‌نامه‌ها، مقالات مجلات علمی معتبر داخلی و خارجی، نشریات و سایت‌های معتبر علمی اینترنتی و... استفاده شد. همان‌طور که در مقدمه بیان شد، عوامل فرهنگی بر روی تعارضات و عوامل آن تأثیرگذار است؛ لذا در این مطالعه پس از انتخاب لغات کلیدی مناسب شامل «تعارضات»، «تعارضات زناشویی»، «آشفستگی زناشویی» در پایگاه‌های داخلی (نورمگز، مگیران، ایران‌داک و اس.آ.دی) جست‌وجو انجام گرفت. پس از توزیع و جمع‌آوری پرسش‌نامه‌ها، عوامل به روش (ISM) سطح بندی شد.

به منظور سطح‌بندی عوامل تعارضات اولیه زناشویی با بررسی پیشینه موضوع ۴۲ عامل مؤثر بر تعارضات اولیه زناشویی شناسایی شد. با جمع‌بندی عوامل و طبق نظر خبرگان، برخی عوامل با هم ترکیب شدند و برخی دیگر ذیل عوامل دیگر قرار گرفتند و از بین ۴۲ عامل استخراج‌شده، ۱۲ مورد به‌عنوان عمده‌ترین عوامل انتخاب شدند. سپس پرسش‌نامه محقق‌ساخته ISM طراحی شد. این ۱۲ عامل در سطر و ستون پرسش‌نامه قرار گرفت تا اثرپذیری و اثرگذاری هر یک از این عوامل، به صورت زوجی مقایسه شوند. این پرسش‌نامه بین جامعه نمونه توزیع و در نهایت نیز با تحلیل و ارزیابی این پرسش‌نامه‌ها مدلی کاربردی با رویکرد مدل‌سازی ساختاری تفسیری ارائه شد.

برای بررسی روایی پرسش‌نامه، پرسش‌نامه به رؤیت تعدادی از استادان و صاحب نظران رسید و اصلاحات لازم اعمال شد، بدین طریق روایی صوری و محتوایی پرسش‌نامه مورد تأیید قرار گرفت.

در این پژوهش در بخش آمار توصیفی، به بررسی اطلاعات مربوط به ویژگی‌های جمعیت‌شناختی پاسخ‌دهندگان (شامل جنسیت، سن، میزان تحصیلات و میزان تجربه) پرداخته شد و تحلیل‌های آماری از قبیل شاخص‌های فراوانی و درصد فراوانی با استفاده از Excel 2013 محاسبه شد. در بخش بعدی پژوهش، از تکنیک مدل‌سازی ساختاری تفسیری (ISM) با نرم‌افزار Matlab استفاده شد.

یافته‌ها

در مرحله اول با مطالعه و بررسی پیشینه تحقیق، ۴۴ عامل به‌عنوان عوامل مؤثر بر تعارضات اولیه زناشویی شناسایی شدند.

جدول ۱: عوامل مؤثر بر تعارضات اولیه زناشویی

ردیف	عامل	منبع	ردیف	عامل	منبع
۱	نوع ازدواج فامیلی و غیر فامیلی	امراللهی ^{۱۸} و همکاران (۱۳۹۲)	۲۳	چگونگی ارتباط با خویشاوندان و دوستان	منصوریان و فخرایی ^{۳۷} (۱۳۸۷)
۲	ضعف در مدیریت خشم	بشکار و همکاران (۱۳۹۱)	۲۴	تعارض با خانواده همسر	محسن‌زاده و همکاران (۱۳۹۰)
۳	نبود عشق و محبت اولیه	محسن‌زاده ^{۱۹} و همکاران (۱۳۹۰)، عالی‌نسب ^{۲۰} (۱۳۸۱)	۲۵	وابستگی فکری و عاطفی به خانواده	اسماعیلی و دهدست (۱۳۹۳)

ادامه جدول ۱

۴	ازدواج اجباری	محسن‌زاده و همکاران (۱۳۹۰)	۲۶	میزان هوش هیجانی	صلاحیان و همکاران (۱۳۸۹)
۵	فشارهای اجتماعی مجرد ماندن	محسن‌زاده و همکاران (۱۳۹۰)	۲۷	طرح‌واره‌های نام‌سازگار اولیه	آرین‌فر و پورشهریاری ^{۳۸} (۱۳۹۶)، چهارز ابوالحسنی (۱۳۹۵)
۶	فضای ناخوشایند خانواده مبدأ	محسن‌زاده و همکاران (۱۳۹۰)	۲۸	حضور اندک شوهر در منزل	محسن‌زاده و همکاران (۱۳۹۰)
۷	ایده‌آل‌های ذهنی و الگوهای ذهنی زن و شوهر	خانیکی و تبریزی ^{۳۱} (۱۳۸۸)	۲۹	تعارض بر سر نقش‌های جنسیتی (تقسیم کار)	محسن‌زاده و همکاران (۱۳۹۰)، دهقانی (۱۳۸۰)
۸	نحوه حل‌وفصل زبانی تعارضات و خشونت زبانی	هوشمندی ^{۳۲} و همکاران (۱۳۹۸)	۳۰	موفق نبودن در مواجهه با دغدغه‌های وجودی در زوجین	ماهانی ^{۳۱} (۱۳۹۵)
۹	باورهای کلیشه‌ای خانواده مبدأ	اسماعیلی و دهدست (۱۳۹۳)	۳۱	هویت مدرن زنان امروز	فرهمند و توانگر (۱۳۹۷)
۱۰	نبود شناخت و آشنایی کافی	اسماعیلی و دهدست (۱۳۹۳)، سامانی ^{۳۳} (۱۳۸۶)	۳۲	ضعف زوجین در مهارت‌های زندگی	عابدی و شعاع‌کاطمی ^{۴۰} (۱۳۹۲)، بشکار ^{۴۱} و همکاران (۱۳۹۱)
۱۱	ضعف در مهارت‌های ارتباطی زوجین	هوشمندی و همکاران (۱۳۹۸)، زرگر و نشاط دوست ^{۳۲} (۱۳۸۶)، زارعی ^{۳۵} همکاران (۱۳۹۷)	۳۳	رویدادهای دوران قبل از ازدواج (آشنایی، نامزدی، عقد)	رحمتی و بهرامی‌نژاد ^{۴۲} (۱۳۹۸)، اسماعیلی و دهدست (۱۳۹۳)
۱۲	نبود درک متقابل و همدلی	استیلی به نقل از سامانی (۱۳۸۶)	۳۴	اوقات فراغت (انتخاب نوع تفریحات)	دهقانی (۱۳۸۰)، مؤمنی و همکاران (۱۳۸۸)
۱۳	میزان هوش اخلاقی	بلاغت ^{۳۶} و همکاران (۱۳۸۵)	۳۵	سبک‌های دل‌بستگی	خجسته‌مهر و همکاران (۱۳۹۳)
۱۴	میزان تحصیلات زن و مرد	بنی‌جمال ^{۳۷} و همکاران (۱۳۸۳)، قلیلی ^{۳۸} و همکاران (۱۳۸۴)، صلاحیان و همکاران (۱۳۸۹)، عنایت ^{۳۹} و همکاران (۱۳۹۰)، فرهمند و توانگر ^{۴۰} (۱۳۹۷)	۳۶	مشکلات مالی و اقتصادی	کلانتری ^{۴۵} و همکاران (۱۳۹۰)، محسن‌زاده و همکاران (۱۳۹۰)، منصوریان و فخرایی (۱۳۸۷)، هوشمندی و همکاران (۱۳۹۸)، کاوه‌فارسانی و مهدیه ^{۴۶} (۱۳۹۹)
۱۵	نوع شغل زن و مرد	فرهمند و توانگر (۱۳۹۷)، دهقان (۱۳۸۰)	۳۷	میزان بخشودگی	صلاحیان و همکاران (۱۳۸۹)
۱۶	سن ازدواج (کم بودن سن ازدواج)	بنی‌جمال و همکاران (۱۳۸۳)، عنایت و همکاران (۱۳۹۰)	۳۸	نپذیرفتن انتقاد زوجین	بشارت و همکاران (۱۳۸۵)
۱۷	دخالت خانواده‌ها	هوشمندی و همکاران (۱۳۹۸)، بنی‌جمال و همکاران (۱۳۸۳)، عنایت و همکاران (۱۳۹۰)	۳۹	آموزش‌های مستقیم و غیرمستقیم ماهواره	عجم ^{۴۷} (۱۳۹۵)
۱۸	خیانت و روابط فرزناتشویی	چهارز ابوالحسنی (۱۳۹۵)	۴۰	اعتیاد به دنیای مجازی	آگنج ^{۴۸} و همکاران (۱۴۰۰)، کاوه فارسانی و مهدیه (۱۳۹۹)
۱۹	وابستگی مالی زوجین به والدین	بنی‌جمال و همکاران (۱۳۸۳)	۴۱	تفاوت در سبک زندگی	بهاری ^{۴۴} (۱۳۹۴)
۲۰	ناآگاهی از مسائل جنسی و مشکلات جنسی	رحمت‌اللهی ^{۳۳} و همکاران (۱۳۸۵)، زارعی و نعیم‌پاوری ^{۳۳} (۱۳۹۲)، نادری و حیدری ^{۳۳} (۱۳۸۸)، هوشمندی و همکاران (۱۳۹۸)، مرتضوی ^{۳۵} و همکاران (۱۳۹۲)	۴۲	بیماری روانی و اختلالات رفتاری یکی از زوجین	کلانتری و همکاران (۱۳۹۰)، بنی‌جمال و همکاران (۱۳۸۳)، عنایت و همکاران (۱۳۹۰)، زرگر و نشاط دوست (۱۳۸۶)
۲۱	بیماری جسمی یکی از زوجین	بنی‌جمال و همکاران (۱۳۸۳)	۴۳	سوء مصرف مواد (اعتیاد)	پاسبانی ^{۵۰} و همکاران (۱۳۹۷)
۲۲	پای‌بند نبودن یا ضعف در پای‌بندی مذهبی	رحمت‌اللهی و همکاران (۱۳۸۵)، هراتیان ^{۳۶} و همکاران (۱۳۹۴)	۴۴	نوع ساختار قدرت در خانواده	سعیدیان ^{۵۱} و همکاران (۱۳۸۷)، امامی ^{۵۲} (۱۳۹۴)، منصوریان و فخرایی (۱۳۸۷)

در مرحله بعد با استفاده از نظرات خبرگان و قضاوت گروهی، عوامل نهایی شناسایی شدند. عواملی که ۷۰ درصد از خبرگان به آن از نظر اهمیت، نمره ۴ یا ۵ داده بودند به‌عنوان عوامل نهایی مؤثر بر تعارضات

در مرحله بعد، باید سازگاری درونی عوامل برقرار شود و ماتریس اولیه به ماتریس نهایی تبدیل شود. برای این کار چک کردن درایه به درایه کار وقت‌گیری است، بنابراین ماتریس اولیه (A) را k بار در خودش ضرب می‌کنیم تا پایدار شود. یعنی A به توان k-1 برابر با A به توان k شود. وقتی ماتریس پایدار شد بولین ماتریس را حساب می‌کنیم؛ یعنی به ازای درایه‌های بزرگ‌تر از صفر، عدد ۱ و به ازای درایه‌های کوچک‌تر از صفر، صفر می‌گذاریم. نتیجه حاصل را می‌توان در جدول ۴ مشاهده کرد.

جدول ۴: ماتریس دستیابی نهایی

شاخص‌ها	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲
۱	۱	۱	۰	۰	۰	۰	۱	۰	۰	۰	۰	۰
۲	۰	۱	۰	۰	۰	۰	۱	۰	۰	۰	۰	۰
۳	۱	۱	۱	۰	۰	۰	۱	۱	۰	۰	۰	۰
۴	۱	۱	۰	۱	۰	۰	۱	۱	۱	۰	۰	۰
۵	۰	۱	۰	۰	۱	۱	۱	۰	۰	۰	۰	۰
۶	۰	۱	۰	۰	۰	۱	۱	۰	۰	۰	۰	۰
۷	۰	۰	۰	۰	۰	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰
۸	۱	۱	۰	۰	۱	۱	۱	۰	۰	۰	۰	۰
۹	۱	۱	۰	۱	۱	۰	۱	۱	۱	۰	۰	۰
۱۰	۱	۱	۰	۱	۱	۰	۱	۱	۱	۱	۰	۰
۱۱	۱	۱	۱	۱	۰	۰	۱	۱	۰	۱	۱	۰
۱۲	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱

برای تعیین سطح و اولویت متغیرها، مجموعه دستیابی (خروجی) و مجموعه پیش‌نیاز (ورودی)، مجموعه مشترک برای هر عامل تعیین می‌شود. جدول ۵ بیانگر نتایج این مرحله است.

جدول ۵: تعیین سطوح متغیرها

سطح	متغیر	متغیر	متغیر	متغیر
۱	خیانت و روابط فزاینده‌پژوهی (۷)	-	-	-
۲	نبود عشق و محبت اولیه (۲)	-	-	-
۳	بیماری روانی و اختلالات رفتاری یکی از زوجین (۶)	رویدادهای دوران قبل از ازدواج (آشنایی، نامزدی، عقد) (۱)	-	-
۴	ناآگاهی از مسائل جنسی و مشکلات جنسی (۵)	هویت مدرن زنان امروز (۸)	-	-
۵	مشکلات مالی و اقتصادی (۴)	ایده‌آل‌های ذهنی و الگوهای ذهنی زن و شوهر (۳)	ضعف زوجین در مهارت‌های زندگی (۹)	تفاوت در سبک زندگی (۱۰)
۶	نوع ساختار قدرت در خانواده (۱۱)	-	-	-
۷	فضای ناخوشایند خانواده مبدأ (۱۲)	-	-	-

عوامل مؤثر بر تعارضات اولیه زناشویی دارای ۷ سطح است، سطوحی بر هم تأثیر می‌گذارند و از هم تأثیر می‌پذیرند. «فضای ناخوشایند خانواده مبدأ» در سطح هفتم این مدل قرار گرفت و به‌عنوان مؤثرترین عامل

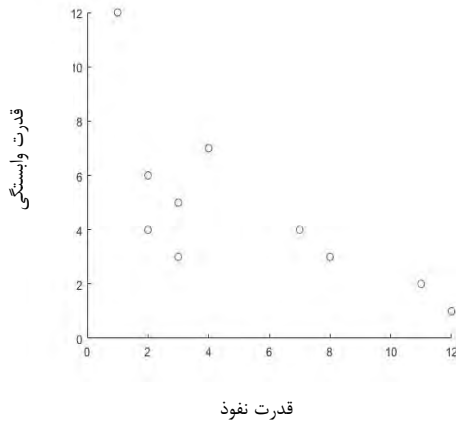
تعارضات، با بیشترین نفوذ شناخته شد. عامل «خیانت و روابط فرازناشویی» در سطح اول با بیشترین وابستگی قرار گرفت.

شکل ۱: عوامل مؤثر بر تعارضات اولیه زناشویی

قدرت نفوذ و وابستگی

عوامل ۴، ۹، ۱۰، ۱۱ و ۱۲ (مشکلات مالی و اقتصادی، فضای ناخوشایند خانواده مبدأ، تفاوت در سبک زندگی، نوع ساختار قدرت در خانواده و ضعف زوجین در مهارت‌های زندگی) جزو متغیرهای تأثیرگذار یعنی دارای قدرت نفوذ بالا و وابستگی کم در این مدل هستند. متغیرهای تأثیرگذار، بحرانی‌ترین مؤلفه‌ها هستند، زیرا تغییرات سیستم وابسته به آنهاست و میزان کنترل بر این متغیرها بسیار مهم است. از طرف دیگر این متغیرها به‌عنوان متغیرهای ورودی به سیستم هستند. در میان این دسته متغیرها، اغلب متغیرهای محیطی یا بافتی را که به‌شدت بر سیستم تأثیرگذارند، می‌توان یافت. این متغیرها توسط سیستم قابل کنترل نیستند، زیرا خارج از سیستم قرار دارند و بیشتر به‌عنوان عاملی از اینرسی عمل می‌نماید. عامل ۱۲ (فضای ناخوشایند خانواده مبدأ) یک متغیر محیطی یا بافتی است و متغیرهای ۴، ۹ و ۱۰ (مشکلات مالی و اقتصادی، فضای ناخوشایند خانواده مبدأ، تفاوت در سبک زندگی و نوع ساختار قدرت در خانواده) در یک مختصات قرار می‌گیرند یعنی از نظر نفوذ و وابستگی یکسان‌اند. عوامل ۳، ۵ و ۶ (ایده‌آل‌های ذهنی و الگوهای ذهنی زن و شوهر، ناآگاهی از مسائل جنسی و مشکلات جنسی و بیماری روانی و اختلالات رفتاری یکی از زوجین) به‌عنوان متغیرهای مستقل یعنی با نفوذ و وابستگی کم شناخته شد. عوامل ۱، ۲، ۷، ۸ (رویدادهای دوران قبل از ازدواج یعنی آشنایی، نامزدی، عقد، همچنین نبود عشق و محبت اولیه، خیانت و روابط فرازناشویی و هویت مدرن زنان امروز) به‌عنوان متغیرهای تأثیرپذیر شناخته شد، یعنی نفوذ کم وابستگی زیادی دارند و در جایگاه خروجی سیستم هستند.

شکل ۲: نمودار قدرت نفوذ و وابستگی

بحث و نتیجه‌گیری

فضای ناخوشایند خانواده مبدأ، به‌عنوان زیربنایی‌ترین عامل تعارضات اولیه زناشویی است. بسیاری از طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه در اوایل دوران کودکی و در داخل خانواده مبدأ شکل می‌گیرد. با توجه به نظریه‌های رشدی و ساخت‌نگر، افزایش بروز تعارضات زناشویی در سال‌های اول ازدواج از آن روست که زوجین جوان مهارت تغییر الگوهای رفتاری و قواعد و انتظارات برگرفته از روابط قبلی خصوصاً خانواده پایه و تشکیل یک واحد زناشویی جدید را ندارند (محسن‌زاده و همکاران، ۱۳۹۰). مشکلات خانوادگی معمولاً در نظام خانوادگی گسترده ریشه دارند. ماهیت و کیفیت روابط زناشویی به خانواده زن و شوهر، به‌ویژه به میزان حل اختلافات خانواده‌های آن‌ها بستگی دارد (تسنگ و هسو^{۵۳}، ۲۰۱۸)؛ بنابراین طبق نظریه یادگیری بندورا، فرد الگوهای ارتباطی و سبک‌های حل تعارضات را از خانواده مبدأ یاد می‌گیرد و در زندگی روزمره خود و زناشویی به کار می‌برد. چنانچه الگوهای ارتباطی نامناسب و مهارت‌های ضعیف در شیوه حل مسئله در خانواده مبدأ وجود داشته باشد، روی کیفیت روابط زناشویی تأثیر می‌گذارد و نارضایتی زناشویی و در نهایت افزایش تعارضات زناشویی را به دنبال دارد. بسیاری از مشکلات خانوادگی به این دلیل رخ می‌دهد که اعضای خانواده از نظر روانی از خانواده مبدأ جدا نشده‌اند. این در واقع نقطه مشترک خانواده‌هایی است که یکی یا هر دو همسر هنوز به خانواده خود متعهد هستند و باید در تعیین رابطه با همسر خود آن را در نظر بگیرند. به عبارت دیگر، این والدین هنوز بخشی از «توده خود» یا «سیستم عاطفی» خانواده پدرشان هستند. پختگی و خودشکوفایی مستلزم آن است که فرد از دلبستگی‌های عاطفی ناگشوده به خانواده مبدأ رهایی یابد و فردیت خود را فدای کسب اطمینان از دیگران نکند (بوئن^{۵۴}، ۱۹۷۸). افرادی که بیشترین امتزاج را بین افکار و احساساتشان دارند چون قادر به تفکیک افکار خود از احساسات نیستند، در تفکیک خویش از سایرین نیز مشکل دارند و به‌سادگی در عواطف حاکم یا جاری خانواده حل می‌شوند و ضعیف‌ترین کارکرد را دارند. به

همین دلیل در اوایل زندگی زناشویی خود، به علت کارکرد نامطلوب و نداشتن مهارت‌های ارتباطی، دچار تعارض می‌شوند و نارضایتی زناشویی ایجاد می‌شود.

در سطح دوم، نوع ساختار قدرت در خانواده‌های ایرانی (که از سویی در معرض ارزش‌های سنتی خویش قرار دارند و از سویی تحت‌تأثیر روند جهانی شدن و حرکت به سمت جامعه توسعه‌یافته هستند) باعث بروز تعارضاتی در بین زوجین می‌شود؛ وقتی مردان جایگاه تاریخی خود را از دست می‌دهند، بیش از پیش نگران جایگاه خود می‌شوند که این امر گاهی اوقات به مقاومت آنان منجر می‌شود (امانی، ۱۳۹۴؛ زارعی و نعیم‌یاوری، ۱۳۹۲). اگر مرزهای خانوادگی نامشخص یا انعطاف‌ناپذیر باشد، سیستم خانواده برای انجام وظایف و ایفای نقش خود دچار مشکل می‌شود. همچنین اگر سلسله مراتب در خانواده رعایت نشود و افراد در موقعیت مناسب خود نباشند، زوجین قادر به انجام مسئولیت‌های خود نیستند (مینوچین^{۵۵}، ۱۳۹۵)، همین امر در زوجین تازه ازدواج کرده که هنوز خود را به خانواده مبدأ متعلق می‌دانند و نتوانسته‌اند از آن جدا شوند، باعث بروز تعارضات بین آن‌ها می‌شود.

طبق مدل به‌دست‌آمده متغیرهای مشکلات اقتصادی، ایده‌آل‌ها و الگوهای ذهنی زن و شوهر، ضعف در مهارت‌های زندگی و تفاوت در سبک زندگی در سطح پنجم قرار دارند. ساخت‌گراها، بر بافت و ساختار خانواده در به وجود آمدن مسائل و مشکلات تأکید دارند. ساختار زیربنایی خانواده باعث ظهور الگوهای کارساز یا بدکار می‌شود. خانواده‌های بدکار مانع رشد و بالندگی فرزند خود می‌شوند؛ در نتیجه احساس مسئولیت هم نمی‌کنند و این باعث بروز مشکلات مالی می‌شود؛ از طرفی زندگی توأم با فقر، خواه موقتی یا الگوی خانوادگی چند نسلی، می‌تواند ساختار خانواده را متزلزل کند و بر سبک زندگی خانواده تأثیر بگذارد. زمانی که خانواده کارکرد خود را از دست بدهد، این نکته مانع پرورش تفکر، رفتار مستقل یا فراگیری مهارت‌های لازم زندگی می‌شود و در نتیجه باعث ضعف در مهارت‌های زندگی و مهارت‌های ارتباطی می‌شوند (گلدنبرگ ای و گلدنبرگ اچ، ۱۳۹۸). براساس نظریه ساخت‌گراها، خانواده مبدأ در ایجاد الگوها و معیارهای ذهنی سهیم است. فضای تربیتی‌ای که فرد از کودکی در آن رشد یافته باعث می‌شود رفتار والدین و روش‌های تربیتی آن‌ها در ایجاد طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه، سبک تفکر، نحوه مواجهه فرد با دغدغه‌های وجودی، پای‌بندی مذهبی نقش بسزایی داشته باشد و هر کدام از موارد ذکرشده در ایجاد الگوهای ذهنی فرد مؤثر هستند (آرین‌فر و پورشهریاری، ۱۳۹۵؛ چهارز ابوالحسنی، ۱۳۹۵). این الگوهای غیرانطباقی آموخته‌شده (به‌خصوص در اوایل ازدواج که خانواده جدید به دنبال حفظ تعادل و انطباق با شرایط جدید است) منجر به بروز تعارضات می‌شود.

فرزندان در بافت خانواده خود با انتظارات جنسی، تجارب و فرصت‌های متفاوتی پرورش می‌یابند و این تفاوت‌ها، بعداً الگوهای جنسی روابط خانوادگی را تحت‌تأثیر قرار می‌دهد. طرفداران برابری جنسی، مفاهیم دانش فرمانش را رد می‌کنند و با نقش‌های سنتی زنان و مردان مخالف‌اند. ندای برابری زنان بازتابی از نقش در حال تغییر زنان در خانواده است. این افراد مدعی هستند که طرفین از قدرت و اختیارات یکسانی برخوردارند. (گلدنبرگ ای و گلدنبرگ اچ، ۱۳۹۸). هویت مدرن زنان تحت تأثیر ساختار خانواده و تفاوت در سبک زندگی شکل می‌گیرد. در کنار این عوامل مشکلات مالی در اوایل ازدواج و نیز تمایل به استقلال مالی باعث می‌شود زنان به سمت شاغل شدن بروند و در کنار نقش سنتی خود، هویتی مدرن داشته باشند

(فره‌مند و توانگر، ۱۳۹۷). زمانی که تازه مزدوجین انعطاف‌پذیری لازم را در برابر این تغییرات نداشته باشند این خود باعث بروز تعارضات بیشتری می‌شود. علاوه بر آن قواعد خانوادگی، رفتار فرد را تعیین می‌کند؛ الگوهای نامناسب تبادل پیام به‌خصوص قواعد نانوشته در مورد موضوعاتی که به شرم و حیا برمی‌گردد و پاسخ قالبی و نامناسب در برابر این مسائل باعث می‌شود خانواده نتوانند گام‌های واقع‌بینانه به‌سوی رفع مشکلات بردارند. (مینوچین، ۱۳۹۵). در نتیجه ممکن است زوج در آینده با مشکلات عدیده‌ای در مسائل جنسی روبه‌رو شود. سردمزاجی و مشکلات جنسی، خود عاملی برای ایجاد تعارضات زناشویی است (زارعی و نعیم‌پاوری، ۱۳۹۲؛ نادری و حیدری، ۱۳۸۸). این مسئله همراه با تغییر سبک زندگی و هویت مدرن زنان، تعادل خانواده را به هم می‌زند و اگر خانواده آن‌قدر انعطاف‌پذیر نباشد که اجازه تغییر در راستای انطباق با تغییر و تحولات را بدهد ممکن است باعث بروز نشانه‌های بیماری روانی شود و اختلالات روانی در ایجاد تعارضات زناشویی نقش دارند (ویسمن^{۵۶} و همکاران، ۲۰۱۵؛ عنایت و همکاران، ۱۳۹۰).

تعارضات و نحوه تعاملات در دوران پیش از ازدواج، بر چگونگی شکل‌گیری روابط بعد از ازدواج و حل و فصل اختلافات تأثیر دارد. اگرچه برای دوران نامزدی فواید زیادی مثل مصاحبت و همراهی، تعاملات بهتر و حمایت‌های عاطفی و آشنایی و شناخت بیشتر برای زوج جوان شمرده شده، ولی اغلب زوجها به خاطر شرایط این دوران در معرض تعارض بیشتری قرار دارند. تعارضات این دوران می‌تواند زمینه‌ساز تعارضات بعد از ازدواج باشد (هلمس^{۵۷} و همکاران، ۲۰۱۳؛ رحمتی و بهرامی‌نژاد، ۱۳۹۸). خانواده بدکار و تأثیر آن بر ساختار قدرت خانواده، مشکلات مالی و اقتصادی و الگوهای ارتباطی ناکارآمد باعث ضعف در مهارت‌های زندگی و تفاوت سبک در زندگی مرد و زن می‌شود؛ در نتیجه زمان بروز مشکلات و تعارضات دوران نامزدی، توانایی حل مسئله را ندارند و این مشکلات را همراه با خود به زندگی مشترک می‌آورند و باعث می‌شود زوجین با پیش‌فرض‌های منفی وارد زندگی مشترک شوند و عشق و محبت اولیه تحت تأثیر قرار گیرد.

همچنین ازدواج اجباری یا داشتن ملاک‌ها و معیارهای نادرست از ازدواج هم می‌تواند منشأ نبود محبت اولیه در زوجین باشد (اسماعیلی و دهدست، ۱۳۹۳؛ امانی، ۱۳۹۴؛ محسن‌زاده و همکاران، ۱۳۹۰). عشق و تداوم رابطه عاشقانه، عامل مهمی برای تعهد و رضایت از زندگی مشترک است. هرچه عشق و محبت بیشتر باشد تعهد و رضایت بیشتری وجود دارد و بالعکس اگر مهر و محبتی بین زوجین نباشد، خیانت‌های پنهان شکل می‌گیرد (رفیعی و جمهری^{۵۸}، ۱۳۹۸؛ گاتمن و سیلور^{۵۹}، ۲۰۱۵). زنانی هستند که سال اول زندگی وارد رابطه دیگری می‌شوند که معمولاً به علت رابطه به‌شدت منفی بین زوجین و تحقیر یکدیگر است (آلن^{۶۰} و همکاران، ۲۰۰۸). از دلایل دیگر خیانت می‌توان مشکلات جنسی و مشکلات مالی (کروگر^{۶۱} و همکاران، ۲۰۱۳) و اختلالات روانی (عنایت و همکاران، ۱۳۹۰) را نام برد. می‌توان نتیجه گرفت زمانی که ساختار خانواده بدکار باشد، آینده زندگی مشترک فرزندان نشان آسیب‌زا می‌شود و در نهایت، تمام این عوامل و مشکلات می‌تواند زمینه‌ساز خیانت در آینده باشد.

بنابراین این مدل، عوامل مؤثر بر تعارضات اولیه زناشویی را در قالب سه دسته، توصیف می‌کند: دسته اول شامل «متغیرهای خودمختار» است که قدرت نفوذ و وابستگی ضعیف دارند که متغیرهای ضعف زوجین در مهارت‌های زندگی، ناآگاهی از مسائل جنسی و مشکلات جنسی، بیماری روانی و اختلالات رفتاری یکی از

زوجین در این دسته قرار می‌گیرند. این دسته که قدرت نفوذ و وابستگی ضعیفی دارند، ارتباط کمی با دیگر متغیرها دارند و تغییر در آن‌ها، تغییر جدی در رفتار زوجین ایجاد نمی‌کند.

متغیرهای نبود عشق و محبت اولیه، رویدادهای دوران قبل از ازدواج (آشنایی، نامزدی، عقد)، خیانت و روابط فرازناشویی، هویت مدرن زنان امروز، متغیرهای وابسته‌ای هستند که قدرت نفوذ کم، ولی وابستگی شدید دارند؛ یعنی عوامل زیادی باید دست به دست هم بدهند تا این مسائل به وجود آیند و به تنهایی کمتر می‌توانند زمینه‌ساز متغیرهای دیگر شوند. عاملی که قدرت نفوذ و وابستگی زیاد داشته باشد در این پژوهش دیده نشد؛ در واقع عواملی وجود ندارد که کوچک‌ترین تغییر در آن‌ها باعث تغییرات اساسی در تعارضات زوجین شود که از آن‌ها به‌عنوان متغیرهای رابط نام می‌برند.

ضعف زوجین در مهارت‌های زندگی، تفاوت در سبک زندگی، مشکلات مالی و اقتصادی و فضای ناخوشایند خانواده مبدأ متغیرهای مستقل کلیدی هستند که نفوذ قوی، ولی وابستگی ضعیف دارند؛ به این معنی که این عوامل بیشترین تأثیر را در ایجاد تعارضات زناشویی دارند و برای بهبود تعارضات زناشویی، باید روی این متغیرها کار کرد. فضای ناخوشایند خانواده مبدأ، مؤثرترین و زیربنایی‌ترین عامل در ایجاد تعارضات زناشویی است و یک متغیر محیطی و بافتی است؛ به این معنی که خانواده بیشترین تأثیر را در رفتار و زندگی آینده فرزندان دارند و برای بالا بردن کیفیت زندگی زوجین، باید سیستم خانواده را بهبود بخشید و برنامه‌هایی برای آموزش مهارت‌های فرزندپروری و مهارت‌های زندگی برای خانواده‌ها در نظر گرفت.

با توجه به اینکه هر پژوهشی با محدودیت‌هایی روبه‌رو می‌شود، پیچیدگی و وقت‌گیر بودن پاسخ‌گویی به پرسش‌نامه خودتعاملی، منجر به همکاری نکردن برخی از خبرگان موضوع شد و این مسئله در روند پژوهش اختلال ایجاد کرد. با توجه به اینکه فضای ناخوشایند خانواده مبدأ یا خانواده پدري در زیربنایی‌ترین عامل تعارضات زناشویی قرار دارد، پیشنهاد می‌شود در مورد رابطه ابعاد این متغیر بر زندگی زناشویی فرزندان مطالعات بیشتری انجام شود.

پی‌نوشت‌ها

1. Mandegari	32. Rahmatullahi, Ahmadi & Fatehzade
2. Salahian, Sadeghi, Bahrami & Sharifi	33. Zarei & Naeimyavari
3. Esmaeily & Dehdast	34. Naderi, Heidarie & Hosainzadeh
4. Weeks & Treat	35. Mortazavi, Bakhshayesh, Fatehizadeh & Emaminiya
5. Willoughby, Hall & Luczak	36. Haratian, Janbozorgi & Agahharis
6. Bigley & Turner	37. Mansourian & Fakhraei
7. Zeidner & Kloda	38. Arianfar & pourshahriari
8. Sanai, Alaghemand, Falahati & Hooman	39. Mahani
9. Gottman, & Levenson	40. Abedi & Shu'a Kazemi
10. O'Leary & Smith	41. Bashkar, Sodani & Shehni Yailagh
11. Onsy & Amer	42. Rahmati & Bahraminezgard
12. Day	43. Moemeni, Seydi, Rezaei & Ebrahimi
13. Chehraz Abolhassani	44. Khojasteh Mehr, Amanelahi, Zohrei & Rajabi
14. Grych & Fincham	

15. Iranian Civil Registration Organization	45. Kalantari, Roshanfekar & Javaheri
16. Hajloo, Alizadehgoradel, Ghotbi & Delavarghavam	46. kavehfarsani & Mahdie
17. Goldenberg, W & Goldenberg, H	47. Ajam
18. Amrolahi, Roshan ^o Chesly, Shairi & Nikazin	48. Aganj, Hounarparvaran & Navabinejad
19. Mohsenzadeh, Nazariy & Arefi	49. Bahari
20. Alinasab	50. Pasbani, MehdiZadeh & Ghanbari
21. Khaniki & Tabrizi	51. Saeidian, NavabiNejad & Kiamanesh
22. Hooshmandi, Ahmadi & Kiamanesh	52. Amani
23. Samani	53. Tseng & Hsu
24. Zargar & Neshatdoust	54. Bowen
25. Zarei, Mirzaei & Sadeghifard	55. Minuchin
26. Balaghat, Ahmady & Golzary Moghadam	56. Whisman, Robustelli, Beach, Snyder & Harper
27. Banijamli, Nafisi & Yazdi	57. Helms, Sullivan, Corona & Taylor
28. Ghalili, Ahmadi & Fatehizadeh	58. Rafiee & Jamhary
29. Enayat, Dastranj & Salmani	59. Gottman & Silver
30. Farahmand & Tavangar	60. Allen, Rhoades, Stanley, Markman, WilliamsMelton & Clements
31. Dehghani	61. Kröger, Reißner, Vasterling, Schütz & Kliem

منابع

- آرین فر، ن.، پورشهریاری، م. (۱۳۹۶). مدل معادلات ساختاری پیش‌بینی تعارضات زناشویی بر اساس طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه حوزه بریدگی و طرد و متغیر میانجی سبک‌های عشق‌ورزی. *فصلنامه فرهنگ مشاوره و روان درمان*، ۸(۲۹)، ۱۳۴-۱۰۷.
- آگنج، ن.، هنرپروران، ن.، نوایی‌نژاد، ش. (۱۴۰۰). شناسایی پیامدهای محیط مجازی بر سبک زندگی زوجها: یک مطالعه کیفی. *خانواده درمانی کاربردی*، ۱۲(۱)، ۴۵-۲۳.
- اسماعیلی، م.، دهدست، ک. (۱۳۹۳). ارائه طرحی مفهومی از رابطه تعارض‌های دوران نامزدی (پیش از ازدواج) با (رضایت زناشویی) پس از ازدواج. *فصلنامه مشاوره و روان‌درمانی خانواده*، ۱۵(۳)، ۴۴۵-۴۰۶.
- امانی، ر. (۱۳۹۴). مقایسه تعارض زناشویی در ساختار توزیع قدرت در خانواده. *فصلنامه فرهنگی-تربیتی زنان و خانواده*، ۱۰(۳۲)، ۵۲-۴۱.
- امراللهی، ر.، روشن‌چلسی، ر.، شعیری، م.، نیک‌آذی، ن.، ا. (۱۳۹۲). تعارض زناشویی، رضایت زناشویی و رضایت جنسی: مقایسه زنان دارای ازدواج‌های فامیلی و غیرفامیلی. *دو فصلنامه روان‌شناسی بالینی و شخصیت*، ۸(۲۲-۱۱).
- بشکار، س.، سودانی، م.، شهینی بیلاق، م. (۱۳۹۱). تأثیر آموزش مهارت‌های مدیریت خشم در کاهش تعارضات زناشویی. *دستاورد‌های روان‌شناختی*، ۱۹(۱)، ۲۲۶-۱۹۹.
- بلاغت، ر.، احمدی، ه.، گلزاری مقدم، ن. (۱۳۹۵). بررسی رابطه جهت‌گیری مذهبی و هوش اخلاقی با تعهد زناشویی دانشجویان متأهل دانشگاه سیستان و بلوچستان. *پژوهش در نظام‌های آموزشی*، ۱۰(۳۲)، ۲۰۷-۱۸۶.
- بنی‌جمالی، ش.، نفیسی، غ.، یزدی، م. (۱۳۸۳). ریشه‌یابی علل از هم پاشیدگی خانواده‌ها در رابطه با ویژگی‌های روانی-اجتماعی دختران و پسران قبل از ازدواج. *مجله علوم تربیتی و روان‌شناسی*، ۱۱(۱-۲)، ۱۷۰-۱۴۳.
- بهاری، ز. (۱۳۹۴). نقش سبک زندگی در رضایت زناشویی زوجین. *فرهنگ مشاوره و روان‌درمانی (فرهنگ مشاوره)*، ۶(۲۲)، ۱۴۵-۱۲۵.

- بیگلی، ا. و ترنر، ج. (۱۳۸۴). *پیدایش نظریه جامعه‌شناختی*، چاپ اول. شیراز: نشر نوید.
- پاسبانی‌اردبیلی، م.، مهدی‌زاده، ه.، قنبری پیرکاشانی، ن. (۱۳۹۷). *اعتیاد در خانواده: مروری بر مؤلفه‌های خانوادگی مرتبط با اعتیاد، سلامت اجتماعی و اعتیاد*، ۱۷(۵)، ۳۶-۱۳.
- ثنائی، ب.، علاقمند، س.، فلاحتی، ش.، هومن، ع. (۱۳۹۶). *مقیاس‌های سنجش خانواده ازدواج*، چاپ سوم. تهران: بعثت.
- چهارز ابوالحسنی، م. (۱۳۹۵). *رابطه تعارضات زناشویی و طرحواره‌های ناسازگار اولیه با نگرش به روابط فرازناشویی*. پایان‌نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت.
- حاجیلو، ن.، عزیززاده، ج.، قطبی، م.، دلاور، س. (۱۳۹۳). *مقایسه ابعاد عشق‌ورزی بر اساس مدت ازدواج در بین زنان ومردان متأهل*. فصلنامه مشاوره و روان‌درمانی خانواده، ۴(۱)، ۶۵-۴۷.
- خانیک، ه.، تبریزی، م. (۱۳۸۸). *رضایت از زندگی زناشویی در رهگذر نگرش و کنش اخلاقی*. فصلنامه علوم اجتماعی، ۴۶(۲۲۸-۱۸۷).
- خجسته‌مهر، ر.، امان‌اللهی، ع.، زهره‌ای، ا.، رجیبی، غ. (۱۳۹۳). *سبک‌های دلبستگی، اسناد علی و اسناد مسئولیت به‌عنوان پیش‌بین‌های خشونت علیه زنان*. *روان‌شناسی خانواده*، ۱۱(۱)، ۵۲-۴۱.
- دهقانی، ف. (۱۳۸۰). *مقایسه تعارضات زناشویی زنان متقاضی با زنان مراجعه‌کننده برای مشاوره زناشویی (غیر متقاضی طلاق)*. پایان‌نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه تربیت معلم تهران.
- رحمت‌اللهی، ف.، احمدی، ا.، فاتح‌زاده، م. (۱۳۸۵). *آسیب‌شناسی زندگی زناشویی*. فصلنامه تازه‌های روان‌درمانی، ۱۱(۴۱)-۴۲، ۲۵-۸.
- رحمتی، ع.، بهرامی‌نژاد، ح. (۱۳۹۸). *تجربه قبل از ازدواج (آشنایی، نامزدی، عقد) متقاضیان طلاق: تحلیلی پدیدارشناسانه*. تحقیقات کیفی در علوم سلامت، ۱۸(۱)، ۸۲-۶۸.
- رفیعی، ش.، جمهری، ف. (۱۳۹۷). *رابطه خیانت زناشویی و سبک‌های عشق‌ورزی با رضایت جنسی زوجین از یکدیگر، انجمن جامعه‌شناسی آموزش و پرورش*. ۱۱(۱۱)، ۱۴۹-۱۴۱.
- زارعی، ا.، میرزایی، م.، صادقی فرد، م. (۱۳۹۷). *ارائه مدلی جهت تبیین نقش مهارت‌های ارتباطی و مهارت‌های حل مسئله در پیشگیری از آسیب‌های روانی و اجتماعی با میانجی‌گری تعارضات خانوادگی، فرهنگ مشاوره و روان‌درمانی (فرهنگ مشاوره)*، ۹(۳۵)، ۲۶-۱.
- زارعی، ح.، نعیم‌یوری، م. (۱۳۹۲). *رابطه سردمزاجی (به‌عنوان یک ناتوانی جنسی) و ابعاد تعارضات زناشویی در زنان متأهل مراجعه‌کننده به مراکز مشاوره شهر یزد، مجله مطالعات ناتوانی*، ۳(۳)، ۱۷-۱۰.
- زرگر، ف.، نشاط‌دوست، ح. (۱۳۸۶). *بررسی عوامل مؤثر در بروز طلاق در شهرستان فلاورجان، فصلنامه خانواده‌پژوهی*، ۳(۱۱)، ۷۴۹-۷۳۷.
- سازمان ثبت احوال ایران. (۱۳۹۳). *طلاق‌های ثبت شده در سال‌های مختلف*. بر گرفته از: <http://www.sabteahval.ir/Default.aspx?tabid=4773>
- سامانی، س. (۱۳۸۶). *بررسی عمده‌ترین عوامل ایجادکننده درگیری‌های زناشویی در گروهی از دانشجویان متأهل دانشگاه شیراز*. فصلنامه خانواده‌پژوهی، ۳(۱۱)، ۶۶۸-۶۵۷.
- سعیدیان، ف.، نوایی‌نژاد، ش.، کیامنش، ع. (۱۳۸۷). *بررسی رابطه بین ساختار قدرت در خانواده با تعارضات زناشویی*. تازه‌ها و پژوهش‌های مشاوره، ۷(۲۸)، ۵۱-۳۵.
- صلاحیان، ا.، صادقی، م.، بهرامی‌نژاد، ف.، شریفی، م. (۱۳۸۹). *بررسی رابطه بین هوش هیجانی و بخشودگی با تعارضات زناشویی*. مجله مطالعات روان‌شناختی، ۶(۲)، ۱۴۰-۱۱۵.
- عابدی، ف.، شعاع‌کاظمی، م. (۱۳۹۲). *اثربخشی آموزش مهارت‌های زندگی بر تعارضات زناشویی*. فصلنامه فرهنگی-تربیتی زنان و خانواده، ۲۲(۲۲): ۲۹-۸.

- عالی‌نسب، س. (۱۳۸۱). بررسی علل اختلافات خانوادگی شهرستان دماوند از دیدگاه زنان. پایان‌نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه آزاد اسلامی واحد شمال تهران.
- عنایت، ح.، دسترنج، م.، سلمانی، ف. (۱۳۹۰). بررسی عوامل مرتبط با اختلافات خانوادگی. *مجله زن و جامعه*، ۲(۱)، ۲۰-۱.
- عجم، ع. (۱۳۹۵). تأثیر آموزش‌های مستقیم و غیرمستقیم ماهواره‌ای بر تعارض زناشویی و نگرش به خیانت زناشویی. *دوفصلنامه مطالعات اسلام و روان‌شناسی*، ۱۰(۱۸)، ۱۴۶-۱۲۵.
- فرهمنند، م.، توانگر، م. (۱۳۹۷). بررسی رابطه پویایی هویت زنانه و تعارضات زناشویی (مورد مطالعه: زنان ساکن یزد). *جامعه‌شناسی کاربردی (مجله پژوهشی علوم انسانی دانشگاه اصفهان)*، ۳(۳)، ۱۸۰-۱۵۷.
- قلیلی، ز.، احمدی، س.، ا.، فاتحی‌زاده، م. (۱۳۸۴). بررسی اثر بخشی در شیوه‌ی گفت‌وگوی مؤثر حل مسئله بر کاهش تعارضات زناشویی شهر اصفهان. *فصلنامه دانش و پژوهش در روانشناسی کاربردی*، ۸(۲۸)، ۳۱-۲۱.
- کاوه فارسانی، ذ.، مهدیه، ع. (۱۳۹۹). تدوین مدل تعارضات زناشویی: یک نظریه زمینه‌ای. *فصلنامه خانواده‌پژوهی*، ۱۶(۱)، ۷۷-۹۵.
- کلانتری، ع.، روشنفکر، پ.، جواهری، ج. (۱۳۹۰). مرور یک دهه علل طلاق در ایران. *مطالعات راهبردی زنان*، ۱۴(۵۳)، ۱۶۲-۱۲۹.
- گلدنبرگ، ا.، گلدنبرگ، اچ. (۱۳۸۲). *خانواده‌درمانی*. ترجمه برواتی و همکاران. تهران: روان.
- ماندگاری، ف. (۱۳۹۴). بررسی عوامل اجتماعی مؤثر بر تعارضات زناشویی در بین زنان شهر یزد. پایان‌نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه یزد.
- ماهانی، ف. (۱۳۹۵). تأثیر مواجهه با دغدغه‌های وجودی بر تعارضات زناشویی زنان. پایان‌نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه علامه طباطبایی.
- محسن‌زاده، ف.، نظری، ع.، عارفی، م. (۱۳۹۰). عوامل نارضایتی زناشویی و اقدام به طلاق. *فصلنامه شورای فرهنگی-اجتماعی زنان و خانواده*، ۱۴(۵۳)، ۷۲-۴.
- مرتضوی، م.، خشایش، ع.، فاتحی‌زاده، م.، امامی‌نیا، س. (۱۳۹۲). رابطه بین سردمزاجی جنسی و تعارض زناشویی در زنان ساکن شهر یزد. *مجله مطالعات علوم پزشکی*، ۲۴(۱۱)، ۹۲۱-۹۱۳.
- مؤمنی، خ.، صیدی، م.، رضایی، خ.، ابراهیمی، م. (۱۳۹۳). نقش واسطه‌ای همدلی همسران در ارتباط بین الگوهای فراغت با خرسندی و ثبات ازدواج. *فصلنامه فرهنگی تربیتی زنان و خانواده*، ۹(۲۸)، ۱۲۳-۱۰۷.
- منصوریان، س.، فخرایی، س. (۱۳۸۷). تحلیل جامعه‌شناختی تعارضات همسران در خانواده‌های شهر شیراز. *مجله تحقیقات زنان (مجله مطالعات زنان)*، ۲(۱)، ۱۱۳-۷۵.
- مینوچین، س. (۱۳۹۵). *خانواده و خانواده‌درمانی*. باقر ثنائی. تهران: امیرکبیر.
- نادری، ف.، حیدری، ع. (۱۳۸۸). رابطه بین دانش و نگرش جنسی، مؤلفه‌های عشق و رضایت زناشویی با همسرآزاری در کارکنان متأهل ادارات دولتی شهر اهواز. *مجله زن و فرهنگ*، ۱(۱)، ۴۵-۲۸.
- نوابی‌نژاد، ش. (۱۳۸۰). *مشاوره ازدواج و خانواده‌درمانی*. تهران: انجمن اولیا و مربیان.
- هراتیان، ع.، جان بزرگی، م.، آگاه هریس، م. (۱۳۹۴). رابطه پای‌بندی مذهبی و تعارض زناشویی و تفاوت آن‌ها در میان زوجین. *پژوهشنامه اسلامی زنان و خانواده*، ۲(۵)، ۱۱۷-۱۰۱.
- هوشمند، ر.، احمدی، خ.، کیامنش، ع. (۱۳۹۸). تحلیلی بر علل تعارضات زناشویی در دو دهه اخیر (یک مرور نظامند). *مجله علوم روان‌شناختی*، ۱۸(۷۹)، ۸۲۸-۸۱۹.

- Aganj, N., Hounarparvaran, N., & Navabinejad, S. (2021). Identification of the effect of the consequences of the virtual environment on couples' lifestyle: A qualitative study. *Journal of Applied Family Therapy*, 2(1), 23-45 [in Persian].
- Amani, R. (2015). Comparison of marital conflict in the structure of power distribution in the family. *The Women and Families Cultural-Educational*, 10(32), 41-52 [in Persian].
- Amrolahi, R., Roshan Chesly, R., Shairi, M., & Nikazin, A. (2013). Marital conflict, marital satisfaction, and sexual satisfaction: comparison of women with relative marriage and women with non-relative marriage. *Clinical psychology & personality (daneshvar raftar)*, 20(8), 11-22 [in Persian].
- Ajam, A. (2016). The Influence of Satellite Direct and Indirect Educations on Marital Conflict and Attitude to Marital Infidelity. *Studies in Islam and Psychology*, 10(18), 125-146 [in Persian].
- Alinasab, p. (2002). *Investigating the causes of family disputes in Damavand city from the perspective of women*. Master Thesis. Islamic Azad University, North Branch of Tehran [in Persian].
- Allen, E. S., Rhoades, G. K., Stanley, S. M., Markman, H. J., Williams, T., Melton, J., & Clements, M. L. (2008). Premarital precursors of marital infidelity. *Family process*, 47(2), 243-259.
- Arianfar, n., & pourshahriari, m. (2017). Structural equation modeling of the predicting marital conflict on the basis of initial maladaptive schemas of the cuts and rejection areas and the mediatory variable of the lovemaking styles. *Counseling culture and psychotherapy*, 8(29), 107-134 [in Persian].
- Bahari, Z. (2015). Role of the life stlye on marital satisfaction. *Counseling Culture and Psycotherapy*, 6(22), 125-145 [in Persian].
- Banijamli, S., Nafisi, G., & Yazdi, S. (2004). Identification of the Causes of Family Disintegration due to the Premarital Psycho-social Characteristics of Men and Women. *Journal of Psychological Achievements*, 11(1), 143-170 [in Persian].
- Balaghat, R., Ahmady, H., & Golzary Moghadam, N. (2016). The Relationship between Religious Orientation and Moral Intelligence with Marital Commitment of Married Students of Sistan & Baluchestan University. *jiera*, 10(32), 186-207 [in Persian].
- Bashkar, S., & Sodani, M., & Shehni Yailagh, M. (2012). The effect of anger management skills training on reduction of marital conflicts. *Journal of psychological achievements (journal of education & psychology)*, 19(1), 199-226 [in Persian].
- Bigley, A., Turner, J. (2005). *The Origin of Sociological Theory*, First Edn. Shiraz: Navid [in Persian].
- Bowen, M. (1978). *Family therapy in clinical practice* (2004 ed.). Maryland: Rowman & Littlefield Publishers.
- Chehraz Abolhassani, M. (2016). *The relationship between marital conflicts and early maladaptive schemas with attitudes toward extramarital relationships*. Master Thesis. Islamic Azad University, Marvdasht Branch [in Persian].
- Day, D. (2010). *Introduction to Family Processes*, 5th Edn. New York, NY: Routledge.
- Dehghani, F. (2001). *Comparison of marital conflicts of women applicants with women referring for marital counseling*. Master Thesis. Tehran Teacher Training University [in Persian].
- Enayat, H., Dastranj, M., & Salmani, F. (2011). A survey of the factors associated with domestic discordances. *Sociology of women (journal of woman and society)*, 2(1 (5), 1-19 [in Persian].

- Esmaeily, M., & Dehdast, K. (2014). Expression of a Conceptual Pattern from the Relations of the Engaging Period Conflicts (before Marriage) by Marital Satisfaction (after Marriage). *Journal of Family Counseling & Psychotherapy*, 4(3), 406-405 [in Persian].
- Farahmand, M., & Tavangar, M. (2018). A study of the relationship between dynamics of female identity and marital conflicts (research field: the city of yazd). *Journal of applied sociology*, 29(3), 157-180 [in Persian].
- Fincham, F. D. (2003). Marital conflict: Correlates, structure, and context. *Current directions in psychological science*, 12(1), 23-27.
- Ghalili, Z., Ahmadi, S. A., & Fatehizadeh, M. (2006). The Effect of Effective Talk Training on the Couple's Conjugal Conflicts in Isfahan. *Knowledge & Research in Applied Psychology*, 8(27), 21-31 [in Persian].
- Goldenberg, W. & Goldenberg, H. (2003). Family Therapy. Translated by Barwati et al. Tehran: Ravan [in Persian].
- Gottman, J. M., & Levenson, R. W. (2000). The timing of divorce: Predicting when a couple will divorce over a 14-year period. *Journal of Marriage and Family*, 62(3), 737-745.
- Gottman, J., & Silver, N. (2015). *The seven principles for making marriage work*. New York, NY: Harmony Books.
- Grych, J. H. and Fincham, F. D. 2001. *Interparental conflict and child development: Theory, research, and applications*, New York, NY: Cambridge University Press.
- Hajloo, N., Alizadehgoradel, J., Ghotbi, M., Delavarghavam, S. (2014). Comparison of Love Dimensions based on Marriage Duration between Men and Women Married. *Family Counseling and Psychotherapy*, 4(1), 47-65 [in Persian].
- Haratian, A., Janbozorgi, M., & Agahharis, M. (2016). The relationship between religious adherence and marital conflict and their differences among the couples. *The islamic journal of women and the family*, 2(5), 101-117 [in Persian].
- Helms, S. W., Sullivan, T. N., Corona, R., & Taylor, K. A. (2013). Adolescents' recognition of potential positive and negative outcomes in risky dating situations. *Journal of interpersonal violence*, 28(15), 3084-3106.
- Hooshmandi, R., Ahmadi, Kh., & Kiamanesh, A. (2019). Analysis of the causes of marital conflict in the last two decades (a systematic review). *Journal of Psychological Sciences*, 18(79), 819-828 [in Persian].
- Iranian Civil Registration Organization. (2014). *Divorces registered in different years*. Retrieved from: <http://www.sabteahval.ir/Default.aspx?tabid=4773> [in Persian].
- Kalantari, A., Roshanfekr, P., & Javaheri, J. (2011). Three Decades of Researches about "Divorce Causes" in Iran. A Review. *Women's Strategic Studies*, 14(53), 129-162 [in Persian].
- kavehfarsani, Z., & Mahdie, A. (2020). Development of the marital conflicts model: A grounded. *Journal of Family Research*, 16(1), 77-95 [in Persian].
- Khaniki, H., & Tabrizi, M. (2009). Marital satisfaction through moral attitude and action (emphasis on woman society). *Quarterly journal of social sciences*, (46), 187-228 [in Persian].
- Khojasteh Mehr, R., Amanelahi, A., Zohrei, E., & Rajabi, G. (2014). Attachment styles, causal attribution and responsibility attribution as predictors of violence against women. *Family psychology*, 1(1), 41-52 [in Persian].
- Kröger, C., Reißner, T., Vasterling, I., Schütz, K., & Kliem, S. (2012). Therapy for couples after an affair: A randomized-controlled trial. *Behaviour research and therapy*, 50(12), 786-796.
- Mahani, F. (2016). *The effect of facing existential concerns on women's marital conflicts*. Master Thesis. Allameh Tabatabaei University [in Persian].

- Mandegari, F. (2015). *Study of social factors affecting marital conflicts among women in Yazd*. Master Thesis. Yazd University [in Persian].
- Mansourian, S., & Fakhraei, S. (2008). Sociological analysis of spousal conflicts within families in shiraz. *The journal of womens' studies (journal of scientific and research on women's studies)*, 2(1), 75-113 [in Persian].
- Minuchin, S. (2016). *Family and family therapy*. Translation by Sanaee, B. Tehran: Amirkabir [in Persian].
- Mohsenzadeh, F., Nazariy, A., & Arefi, M. (2011). Qualitative study of factors contributing to marital dissatisfaction and applying for divorce (the case of kermanshah). *Women's strategic studies (ketabe zanan)*, 14(53), 7-42 [in Persian].
- Moemeni, Kh., Seydi, M., Rezaei, Kh., & Ebrahimi, M. (2014). The mediating role of spouses' empathy in the relationship between leisure patterns and marital satisfaction and stability. *The Women and Families Cultural-Educational*, 9 (28), 107-123 [in Persian].
- Montgomery, J. (1989). Conflict in families. *The annual review of conflict knowledge and conflict resolution*, 1, 33-67.
- Mortazavi, M., Bakhshayesh, A., Fatehizadeh, M., & Emaminiya, S. (2014). The relationship between sexual frigidity and marital conflict in women residing in yazd. *Studies in Medical Science*, 24(11), 913-921 [in Persian].
- Naderi, F., Heidarie, H., & Hosainzadeh, M. Z. (2009). Investigation of the relationship between sexual knowledge and attitude, components of love and marital satisfaction with spouse abuse in married employees in ahvaz state sector administrations. *Woman and culture*, 1(1), 28-45 [in Persian].
- Nawabinejad, Sh. (2001). *Marriage counseling and family therapy*. Tehran: Parents and Teachers Association [in Persian].
- Onsy, E., & Amer, M. M. (2014). Attitudes toward seeking couples counseling among Egyptian couples: Towards a deeper understanding of common marital conflicts and marital satisfaction. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 140, 470-475.
- O'Leary, K. D., & Smith, D. A. (1991). Marital interactions. *Annual Review of Psychology*, 42(1), 191-212.
- Pasbani, M. A., MehdiZadeh, H. H., & Ghanbari, P. N. (2018). Addiction in Family: An Overview of Family Components Related to Addiction. *Social Health and Addiction*, 5(17), 13-36 [in Persian].
- Rafiee, S., & Jamhary, F. (2019). The Relationship between Marital Betrayal and Love Styles with Couples' Sexual Satisfaction. *Iranian Journal of Educational Society*, 11(11), 141-149 [in Persian].
- Rahmati, A., & Bahraminezgad, H. (2019). Experience of divorce demandants before marriage (dating, engagement, and marriage): phenomenological analysis. *Journal of qualitative research in health sciences*, 8(1), 68-82 [in Persian].
- Rahmatullah, F., Ahmadi, A., & Fatehzade, M. (2006). Pathology of married life. *Journal of Psychotherapy News*, 11(41-42), 8-25 [in Persian].
- Saeidian, F., NavabiNejad, Sh., & Kiamanesh, A. (2008). Investigating the relationship between power structure in the family and marital conflicts. *Consulting Research (News and Consulting Research)*, 7 (28), 35-51 [in Persian].
- Samani, S. (2007). The important factors of marital conflict between married students in shiraz university. *Journal of family research*, 3(11), 657-668 [in Persian].
- Sanai, B., Alaghemand, S., Falahati, Sh., & Hooman, A. (2017). *Family and Marriage Scales*, Third Edn. Tehran: Besat [in Persian].

- Salahian, A., Sadeghi, M., Bahrami, F., & Sharifi, M. (2010). Examine the Relationship between Emotional Intelligence and Forgiveness with Marital Conflicts. *Journal of Psychological Studies*, 6(2), 115-140 [in Persian].
- Tseng, W. S., & Hsu, J. (2018). *Culture and family: Problems and therapy*. Binghamton, NY: Haworth
- Weeks, G. & Treat, S. (2014). *Couples in treatment: Techniques and approaches for effective practice*, 2nd ed., New York: Brunner-Routledge.
- Whisman, M. A., Robustelli, B. L., Beach, S. R., Snyder, D. K., & Harper, J. M. (2015). Marital discord and depression in middle-aged and older couples: Is taxon status associated with depression?. *Journal of Social and Personal Relationships*, 32(7), 967-973.
- Willoughby, B. J., Hall, S. S., & Luczak, H. P. (2015). Marital paradigms: A conceptual framework for marital attitudes, values, and beliefs. *Journal of Family Issues*, 36(2), 188-211.
- Zarei, E., Mirzaei, M., Sadeghifard, M. (2018). Providing a model to determine the role of communication skills and problem solving skills in preventing from mental and social damages by mediated family conflicts. *Counseling Culture and Psychotherapy*, 9(35), 1-26 [in Persian].
- Zarei, M., & Naeimyavari, M. (2014). The Relationship between Sexual Frigidity (as a sexual disability) and Marital Conflict in Women residing in Yazd. *MEJDS*. 3 (3), 10-17 [in Persian].
- Zargar, F., & Neshatdoust, H. (2007). Divorce incidence factors in falavarjan township. *Journal of family research*, 3(11), 737-749 [in Persian].
- Zeidner, M., & Kloda, I. (2013). Emotional intelligence (EI), conflict resolution patterns, and relationship satisfaction: Actor and partner effects revisited. *Personality and Individual Differences*, 54(2), 278-283.